

Raport asupra activității desfășurate în anul 2007

Platforma de Formare și Cercetare Interdisciplinară „Nicholas Georgescu-Roegen” a fost înființată prin Hotărârea Senatului din iunie 2006, ca o instituție distinctă a Universității de Vest din Timișoara. Ea are statut și organism de conducere proprii. De la înființarea sa a susținut și susține o creștere a vizibilității internaționale a activităților academice ale Universității de Vest din Timișoara în domeniul formării și cercetării interdisciplinare. În anul 2007 activitățile sale au fost supuse unui control, finalizat printr-un proces verbal, la care s-a obținut punctajul maxim: 50 puncte. În urma controlului, MEdCT a decis susținerea finanțării în continuare, pe parcursul celor 24 de luni.

În anul 2007 au început majoritatea activităților de formare și cercetare, deoarece în primele 3 luni s-a semnat contractul de finanțare și s-au derulat unele activități administrative inițiale. S-au depus proiecte la nivel național, regional (SEE ERA NET) și european (FP7 și proiecte bilaterale). În principal, planul de activitate pe anul 2007 a fost îndeplinit.

Problema de fond a fost înțelegerea și acceptarea, cel puțin parțială, de către unii membri ai conducerii Universității și facultăților, a necesității acestor activități. Au existat discuții privind înțelegerea și acceptarea activităților interdisciplinare, în condițiile când în Europa aceste forme de cooperare sunt înlocuite cu alte forme mai performante de cercetare: rețele de cercetare, clustere, parteneriate public-privat etc.

Cineva care observă mai sistematic activitatea oricărei universități din Europa, inclusiv a celor din Italia, care sunt relativ rămase în urmă față de nivelul european în planul cooperării și organizării activităților de formare și cercetare, constată eforturile semnificative manageriale și financiare de susținere a unor asemenea activități. Mai nou, universitățile europene organizează periodic concursuri de atragere de cercetători și cadre didactice din alte universități (Universitatea din Gent, Universitatea Bocconi din Milano, de exemplu). În acest timp, în România, asemenea activități sunt blocate, iar cercetătorii nu pot participa la spațiul european de cercetare din lipsa fondurilor sau, pur și simplu, a unor decizii administrative. S-a ajuns la o situație paradoxală: se oferă fonduri de către ANCS, însă fie nu se știe de aceste fonduri, fie conducerile universităților și facultăților blochează informația sau activitățile de deplasare.

Platforma de Formare și Cercetare Interdisciplinară „Nicholas Georgescu-Roegen” are rolul tocmai de a reduce din birocrație, de a susține efectiv activitatea cercetătorilor, de a avea o flexibilitate în organizarea de echipe interdisciplinare. Nu se mai poate face cercetare simplă, fără a ști ce fac colegii cercetători din domenii apropiate sau din alte sectoare interdependente. În fapt, după unele estimări, o parte semnificativă din fondurile de cercetare sunt risipite tocmai datorită lipsei acestei cercetări interdisciplinare.

În învățământul universitar american și european, activitățile au un caracter interdisciplinar tot mai pronunțat. Dezvoltarea regională și locală, un obiectiv european care are la bază organizarea pe regiuni NUTS, se susțin prin participarea diverșilor specialiști: arhitecți, juriști, economiști, chimiști, geologi, biologi, geografi. Proiecția cercetătorilor reuniți din aceste domenii asigură o stabilitate și durabilitate a activităților. Europa a depășit perioada când unele activități mai recente reluau alte activități trecute (rețelele de cabluri electrice și conducte de gaze, din localități, erau distruse de altele noi). În prezent, se pune problema reducerii poluării de diverse tipuri (sonoră, a aerului, a apei a solului, cu depozite de reziduuri etc). În Marea Britanie s-a creat recent o strategie în acest sens, iar Raportul Stern a propus deja o îmbunătățire a acesteia.

Flexibilitatea este cuvântul de ordine în organizarea activităților pe Platformă. Participarea recentă la depunerea unui grant Erasmus Mundus External Window de 5,03 milioane de euro (aproximativ 1,5 milioane de euro revin universităților din România, din care 80% UVT-FSE și Platformei), într-un consorțiu

de 14 universități, a fost realizată printr-o decizie luată cu o lună înainte de termenul de depunere.

A. În domeniul Activităților formative

Realizat în anul 2007

În anul 2007, pe Platforma de Formare și Cercetare Interdisciplinară „Nicholas Georgescu-Roegen”, au funcționat două activități de formare:

- Masterul Grate – preluat de la Facultatea de Chimie-Biologie-Geografie
- Cursul postuniversitar interdisciplinar de *Economia Protecției Mediului Înconjurător*, la care au participat cursanți de la Garda Regională de Mediu Timiș.

În cadrul Facultății de Științe Economice s-au realizat două cursuri scurte de simulare-modelare antreprenorială, sub coordonarea domnului conferențiar universitar dr. Marilen Pirtea. În perioada următoare se va folosi dotarea de pe Platformă cu o rețea de simulare pentru activitățile de master.

În perioada mai-iulie 2007, s-au finalizat dosarele pentru 3 mastere interdisciplinare. Acestea au fost aprobate pe Platformă, însă unii specialiști din FSE au invocat interdisciplinaritatea ridicată, ca o încălcare a tradiției românești de formare unilaterală a viitorilor specialiști.

Tendența de „monopol” a unor specialități sau domenii prin formele de organizare actuale, la nivel de facultăți, trebuie să fie depășită în vederea integrării în formele moderne de organizare integrată și interdisciplinară la nivel european. Exemplul de reorganizare modernă a masterului GRATE cu Universitatea din Bremen poate fi urmat și de alte facultăți și specialități din cadrul universității noastre.

Pentru accesul specialiștilor pe piața muncii din Uniunea Europeană este necesară formarea de specialiști potrivit ultimelor cerințe. Platforma și-a fixat ca obiectiv deschiderea unor căi spre asemenea direcții, încasând/recepționând, cu pierderi de timp, eforturi umane și chiar financiare, șocurile de adaptare ale unor cadre didactice și cercetători, dintre care unii au stagii de formare de lungă durată în străinătate. Este necesar ca experiența din deplasările în străinătate să fie asimilată în

vederea susținerii integrării facultăților și departamentelor în spațiul european al formării și cercetării.

În concluzie, în acest domeniu, înțelegerea în creștere la diferite niveluri din cadrul universității a condus la eliminarea unor discuții formale privind importanța formării (și cercetării) interdisciplinare. Obiectivele prevăzute în programele manageriale ale noilor echipe de conducere alese la nivel de facultăți și a celor trei echipe concurente care și-au depus candidatura la nivel de universitate vor permite, sperăm, o deschidere spre formarea și cercetarea interdisciplinară, precum și spre alte noi forme amintite – clustere, poluri de excelență.

Prevăzut în anul 2008

Sunt făcute propuneri pentru cursuri interdisciplinare pentru ciclul întâi (de trei ani), în conformitate cu tendința din universitățile de profil din Uniunea Europeană, începând cu anul universitar 2008-2009, o dată cu reluarea acestui ciclu (de trei ani). Propunerile de cursuri care să asigure integrarea viitorilor specialiști în spațiul european, în special în domeniul celor două facultăți fondatoare, se vor extinde și la alte facultăți.

Exemple: biochimie, dezvoltare spațială, turism ecologic, comerț intraeuropean, bioeconomie (economie ecologică). În mai multe programe de masterat s-au prevăzut cursuri de simulare antreprenorială – având un caracter interdisciplinar accentuat. Cursurile de simulare realizate cu studenți din ani terminali au avut succes și au confirmat această necesitate.

Se vor reintegra pe Platformă cel puțin două mastere interdisciplinare, care în prezent sunt preluate de catedra de economie. La Școala doctorală de la cele două facultăți fondatoare ale Platformei, se vor stabili tezele de doctorat și temele de cercetare interdisciplinară.

2. În domeniul Activităților de cercetare științifică

Realizat 2007

În anul 2007 au fost depuse următoarele proiecte pe FP7:

- la Facultatea de Chimie-Biologie Geografie – 4 proiecte

- la Facultatea de Științe Economice – 1 proiect
- direct pe Platformă – 1 proiect.

Pe programul SEE ERA NET au fost depuse 5 proiecte pe Platformă. Pe Planul Național II au fost depuse pe Platformă 4 proiecte și a fost câștigat un proiect. Pe programul Impact au fost depuse trei proiecte coordonate de profesorii Isvoranu Adriana, Talpoș Ioan și Bica Ioan, care au fost și câștigate.

Propuneri 2008

În prezent se lucrează la integrarea celor trei proiecte IMPACT. Activitatea va fi coordonată și finalizată de profesorul universitar Ostafe Vasile.

Activitatea Platformei nu este suficient de vizibilă datorită faptului că nu există obișnuința ca cercetătorii să își declare dubla sau multipla apartenență la diferite structuri de cercetare științifică. Există chiar tendința inversă: activitățile de învățământ să se desfășoare în plan orizontal la mai multe facultăți și/sau discipline, astfel că cercetătorul-cadru didactic nu este specializat. Astfel, acesta nu mai are posibilitatea să aloce timp pentru cercetare. La cercetare există tendința amintită de a participa numai în colective unidisciplinare. Membrii Platformei, cadre didactice și cercetători, este necesar să își declare în prima notă de subsol a articolelor sau studiilor și calitatea de membru al Platformei. Începând cu anul 2008 se va realiza punctaj CNCSIS și pentru activitățile desfășurate în cadrul Platformei Interdisciplinare „Nicholas Georgescu-Roegen”. În fapt, prin calitatea de membru al Platformei, orice demers științific (inter)disciplinar este legat și de activitatea Platformei.

În acest mod se respectă o uzanță internațională în domeniul cercetării științifice. De asemenea, este necesar ca începând cu anul 2008 să fie publicate pe site-ul Platformei articolele în diverse etape: discussion paper, working paper, precum și articol publicat.

Pentru cercetătorii din domeniul științelor exacte, în vederea protejării drepturilor de proprietate intelectuală, este necesar a se publica numai un rezumat și apoi articolul.

În luna octombrie 2008, va fi organizată o activitate specială pe Platformă: Școala de vară a tinerilor cercetători. În acest scop, se va organiza o selecție a

participanților din Timișoara și din țară, după stabilirea de către profesorul universitar Ioan Talpoș a programului de cercetare al profesorului japonez Kozo Mayumi.

Tot în luna octombrie 2008 se va desfășura și Conferința bianuală Nicholas Georgescu-Roegen pe tema „30 de ani de metodă roegeniană”. În perioada următoare vor fi publicate detalii pe site-ul Platformei.

În perioada 3-5 septembrie 2008, se va desfășura la Timișoara Conferința tinerilor cercetători europeni – care va fi organizată de ANCS Direcția de Relații Europene și Internaționale, împreună cu Platforma Interdisciplinară „Nicholas Georgescu-Roegen”

Începând cu anul universitar 2008-2009, se va organiza seminarul de modelare roegeniană sub patronajul academicianului Emilian Dobrescu.

A fost de asemenea aprobată de Academia Română publicarea sub coordonarea Platformei-UVT a operelor complete ale economistului Mihail Manoilescu, inclusiv cu republicarea lor în limba engleză.

1. În domeniul Activităților administrative și ale execuției bugetare

Activități/Realizat 2007

Activitățile administrative pentru informarea științifică au fost organizate inițiale pe bază de voluntariat. O dată cu angajarea unui referent se asigură crearea unui sistem de informare având un flux constant. Sunt identificate lansări de granturi sau de competiții care se prelucrează și se retrimite la nivelul întregii Universității. Se susține astfel extinderea activităților interdisciplinare la nivelul Universității de Vest din Timișoara.

Pentru funcționarea eficientă a Platformei este necesară existența unei organigrame care să aibă la bază state de funcțiuni.

S-au depus în 2 rânduri dosare pentru întocmirea de state de funcțiuni pentru activitățile de cercetare ale Platformei. Acestea nu au fost aprobate. A fost aprobat numai statul de funcții pentru activitățile de formare pentru cursul postuniversitar. S-a finalizat dosarul pentru acest curs postuniversitar interdisciplinar de protecția mediului, urmând a fi întocmite și eliberate diplomele de absolvire.

Crearea de anexe la contractul de muncă pentru activitățile de cercetare științifică la UVT începând cu anul 2007 este un pas spre individualizarea și evidența

separată a activităților de cercetare. Este cert că nicăieri în lume nu se pot organiza activități de formare la nivel universitar (de vârf) fără implicarea cadrelor didactice în activitățile de cercetare științifică. Mai nou, în prezent este necesară implicarea acestora în activități de cercetare științifică interdisciplinară.

Nu s-au finalizat lucrările la locația din strada Paris alocată Platformei.

În domeniul execuției bugetare, nu s-a achitat factura cu aparatura de analiză biochimică. Nu s-a aprobat plata sumelor înscrise pe statul de plată întocmit pentru membrii propuși spre recompensare bănească a unor membri activi ai Platformei. Se menține tendința paradoxală de blocare a activităților de cercetare de către factorii administrativi.

Propuneri 2008

Finalizarea spațiului din strada Paris este o prioritate. De asemenea procurarea întregii aparaturi și a altor dotări se va face cu facturi având ca dată ultimă luna august 2008, întrucât contractul are o durată de 24 luni. În continuare funcționarea Platformei va fi susținută din veniturile obținute din activitățile proprii și din bugetul Universității de Vest.

Finalizarea spațiului din strada Paris este o prioritate. De asemenea procurarea întregii aparaturi și a altor dotări se va face cu facturi având ca dată ultimă luna august 2008, întrucât contractul are o durată de 24 luni. În continuare funcționarea Platformei va fi susținută din veniturile obținute din activitățile proprii și din bugetul Universității de Vest.